

Nota Halle Jean Jacminstraat

Verslag van Resultaten

Bert ACKE en Maarten BRACKE

5-2-2018

Titel: Nota Halle Jean Jacminstraat

Erkend archeoloog: Maarten Bracke, OE/ERK/Archeoloog/2015/00036

Auteurs: Bert Acke en Maarten Bracke

Projectcode bureauonderzoek: 2017H126

Bekrachtigde archeologienota: <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/4641>

Projectcode proefsleuvenonderzoek: 2017J210

Intern projectnummer: 2017.186

Locatiegegevens: Vlaams-Brabant, Halle, Jean Jacminstraat

Lambertcoördinaten onderzoeksgebied: X: 140606 en Y: 158848; X: 140760 en Y: 158948

Oppervlakte plangebied: ca. 5356m²

Advieszone: ca. 2025m²

Onderzoekbare oppervlakte: ca. 1050m²

Kadastergegevens: Halle, afdeling 1, sectie F, percelen 12r, 15d3, 19e44 (zie figuur 5)

Topografische kaart: /

Betrokken actoren: Bert Acke (assistent-archeoloog), Maarten Bracke (erkend archeoloog, veldwerkleider, assistent-aardkundige), Peter Bracke (veldtechnicus) en Eric Malfroy (contactpersoon initiatiefnemer)

Wetenschappelijke advisering: /

Plaats en datum: Zelzate, 5/02/2018

© Acke & Bracke bvba, Leegstraat 170, 9060 Zelzate. De auteurs aanvaarden geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de auteurs.

1. INLEIDING	4
1.1. WETTELIJK KADER	4
1.2. ONDERZOEKSOPDRACHT	4
1.2.1. VRAAGSTELLING	4
1.2.2. RANDVOORWAARDEN	4
1.3. WERKWIJZE EN STRATEGIE	7
1.3.1. MOTIVERING ONDERZOEKSSTRATEGIE	7
1.3.2. ORGANISATIE VAN HET VOORONDERZOEK	8
1.3.3. ADVIES SPECIALISTEN	8
1.3.4. WETENSCHAPPELIJKE ADVISERING	8
1.3.5. SELECTIE BRONNEN	8
2. ASSESSMENT	13
2.1. AARDKUNDIGE OPBOUW	13
2.2. ASSESSMENT SPOREN	16
2.3. ASSESSMENT VONDSTEN	18
2.4. ASSESSMENT STALEN	22
2.5. ASSESSMENT CONSERVATIE	23
2.6. DATERING, INTERPRETATIE EN CONFRONTATIE MET VOORGAANDE ONDERZOEKSFASES	24
2.7. SYNTHESE	26
2.7.1. ARCHEOLOGISCH VERWACHTINGSPATROON	27
2.7.2. BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN	27
3. SAMENVATTING	29
4. BIBLIOGRAFIE	30
5. BIJLAGES	31

1. Inleiding

1.1. Wettelijk kader

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning te Halle Jean Jacminstraat, waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen 3000m² of meer bedraagt en de bodemingreep 1000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog. De archeologienota¹ bestond enkel uit een bureauonderzoek, in het programma van maatregelen was opgenomen dat er een proefsleuvenonderzoek diende uitgevoerd te worden in uitgesteld traject. In deze nota, opgemaakt onder supervisie van een erkend archeoloog, worden de resultaten van dit proefsleuvenonderzoek beschreven.

1.2. Onderzoeksopdracht

1.2.1. Vraagstelling

In de archeologienota was volgende vraagstelling opgenomen:

- Zijn er archeologische sporen aanwezig? Welke spoorcategorieën komen voor?
- Wat is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren en behoren ze tot één of meerdere periodes?
- Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten of aanwijzingen voor andere functionele eigenschappen?
- Wat is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?
- Kan een archeologische site uitgesloten worden?
- Wat is de graad van verstoring binnen het plangebied?
- Zijn er vondsten en/of sporen te linken aan de belegering van Halle in 1691?

1.2.2. Randvoorwaarden

Het onderzoek diende enkel te gebeuren op de zone waar de ondergrondse parkeergarage werd ingepland. De zone omvat een oppervlakte van ca. 2025m². In de zone dienden eerst enkele bomen en tuinwerk (zitbanken, ...) verwijderd te worden alvorens het onderzoek kon uitgevoerd worden. In het noordoosten is nog een bestaande dieper gelegen op- en afrit die niet onderzocht kon worden, alsook een toegangsweg in het noordelijke deel. Tevens diende een veilige afstand gehouden van het bestaande OCMW langs de zuidelijke zijde en bevond zich een werkende waterciterne in het zuidwesten. Omwille van deze redenen bedraagt de effectieve onderzoekbare oppervlakte ca. 1050m².

¹ <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/4641>

Figuur 1 Zicht op het plangebied vanuit het noordoosten.

Figuur 2 Bufferzone langs het bestaande OCMW en de paalfunderingen.

Figuur 3 zicht op de nog in gebruik zijnde waterciterne in het zuidwesten.

Figuur 4 Zicht op de bestaande op- en afrit voor het OCMW die beduidend dieper gelegen is.

1.3. Werkwijze en strategie

1.3.1. Motivering onderzoeksstrategie

Op basis van het bureauonderzoek werd in het programma van maatregelen van de archeologienota een verder vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven opgelegd, in een uitgesteld traject. De onderzoeken dienen uitgevoerd te worden volgens de bepalingen in de Code van Goede Praktijk en de voorwaarden opgenomen in het programma van maatregelen horende bij de archeologienota. De erkende archeoloog kan enkel mits gefundeerde motivatie afwijken van sommige van deze bepalingen en voorwaarden.

Het proefsleuvenonderzoek vond plaats op een site met een matig complexe verticale stratigrafie. Het onderzoek bestond uit twee onderdelen: metaaldetectie en proefsleuven. Het metaaldetectie-onderzoek werd gefaseerd uitgevoerd. In eerste instantie werd het volledige maaiveldniveau onderworpen aan een screening. Dit leverde één relevante metaalvondst op. Nadien werden bij de drie proefsleuven 4 tot 5m brede stroken de teelaarde afgegraven. Op dit niveau werden vier relevante metaalvondsten aangetroffen. Veel van het materiaal bleek afval (zilverpapier, blikjes, ...) te zijn. Als laatste werd metaaldetectie uitgevoerd bij het stelselmatig verdiepen van de sleuven. Dit leverde geen relevante metaalvondsten op. Het sleuvenplan zoals opgenomen in de bureaustudie voorzag in de aanleg van 5 onderbroken parallelle NW-ZO georiënteerde sleuven. Het vooropgestelde sleuvenplan werd aangepast, omwille van veiligheidsredenen, een waterciterne en een bestaande wegenis (cfr. Randvoorwaarden), waarbij in totaal drie proefsleuven met een NW-ZO oriëntatie werden aangelegd. Voor de uitgraving werd gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak van 1,80m breed. Er werden geen kijkvensters aangelegd aangezien een voldoende beeld kon verkregen worden van het archeologisch potentieel door middel van de proefsleuven. De grond werd gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Na de voltooiing van de registratie van de sleuven werden deze gedicht.

Het totale plangebied was 2025m² groot zoals aangegeven in de opgemaakte bureaustudie. Hiervan bleek ca. 1050m² onderzoekbaar te zijn omwille van veiligheidsredenen (bufferzone bestaand OCMW), een waterciterne en de wegenis. In totaal werd 135m² (12,8%) onderzocht door middel van proefsleuven. Daarnaast werd 100% van het maaiveldniveau, 25,7% van het niveau -1 (onder graszoden) en 12,8% tot op het niveau van de C-horizont onderzocht door een metaaldetector. De vooropgestelde dekkingsgraad van 12,5% zoals opgenomen in de Code van Goede Praktijk werd hiermee ruim behaald. De proefsleuven en het metaaldetectie-onderzoek bleek ruim voldoende om een inschatting te maken van het archeologisch potentieel, dat in dit geval negatief bleek te zijn.

Het onderzoek werd uitgevoerd conform de Code van Goede Praktijk. Aangezien alle inmetingen gebeurden met een GPS-aangestuurd systeem met precisie van 1cm werd voorafgaand het veldwerk geen hoofdmeetsysteem aangelegd. Elke proefsleuf werd beschouwd als een individuele werkput. Het metaaldetectie-onderzoek werd uitgevoerd met twee metaaldetectors van het type XP Deus, dit leverde met uitzondering van een vijftal metaalvondsten (inventaris nr. 1 t/m 5), geen relevante archeologische vondsten op. De metaalvondsten werden als puntlocaties opgemeten. Het archeologisch vlak werd opgeschoond, waarbij met uitzondering van één recente kuil geen relevante sporen aangetroffen werden. Alle sleuven en profielen kregen een uniek nummer, werden beschreven

en geregistreerd via foto's en opmetingen. De foto's werden genomen met een camera van het merk Canon PC1304. Enkel de metaalvondsten aangetroffen met de metaaldetector werden ingezameld als puntlocaties en voorzien van een vondstenkaartje. Er werden geen stalen genomen, gezien geen sporen of andere interessante contexten werden aangetroffen. Relevante delen van de putwandprofielen werden opgeschoond en geregistreerd als referentieprofiel. In totaal werden twee profielen geplaatst, één in het zuiden van sleuf 1 en één in het noorden van sleuf 2. In het zuiden kon een dik ophogingspakket vastgesteld worden, naar het noorden toe nam dit pakket af. Onder de ophoging was de originele bodemopbouw grotendeels bewaard. De proefsleuven werden aangelegd op één niveau, meer bepaald op het niveau van de C-horizont, dat zich onder de verbruinde B-horizont bevond.

1.3.2. Organisatie van het vooronderzoek

Het proefsleuvenonderzoek werd uitgevoerd op maandag 22 januari 2018 in droge omstandigheden. Het kraanwerk werd uitgevoerd door een grondwerken van de opdrachtgever. Erkend archeoloog Maarten Bracke trad op als veldwerkleider en assistent-aardkundige, Bert Acke als assistent-archeoloog en Peter Bracke als veldtechnicus. Een landmeter van MEET-het stond in voor het opmeten van de sleuven, profielen en hoogtes, deze gegevens werden nadien verwerkt tot bruikbaar kaartmateriaal door assistent-archeoloog Kris Van Quaethem.

1.3.3. Advies specialisten

Niet van toepassing.

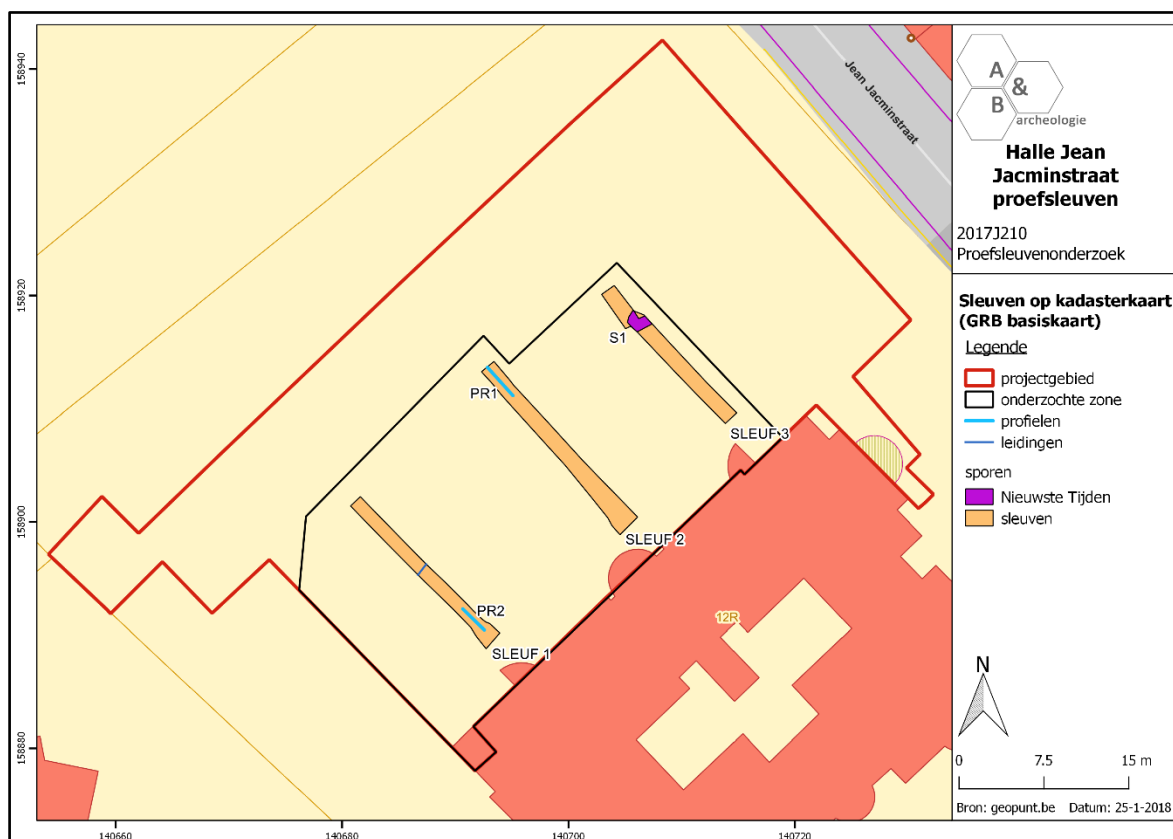
1.3.4. Wetenschappelijke advisering

Niet van toepassing.

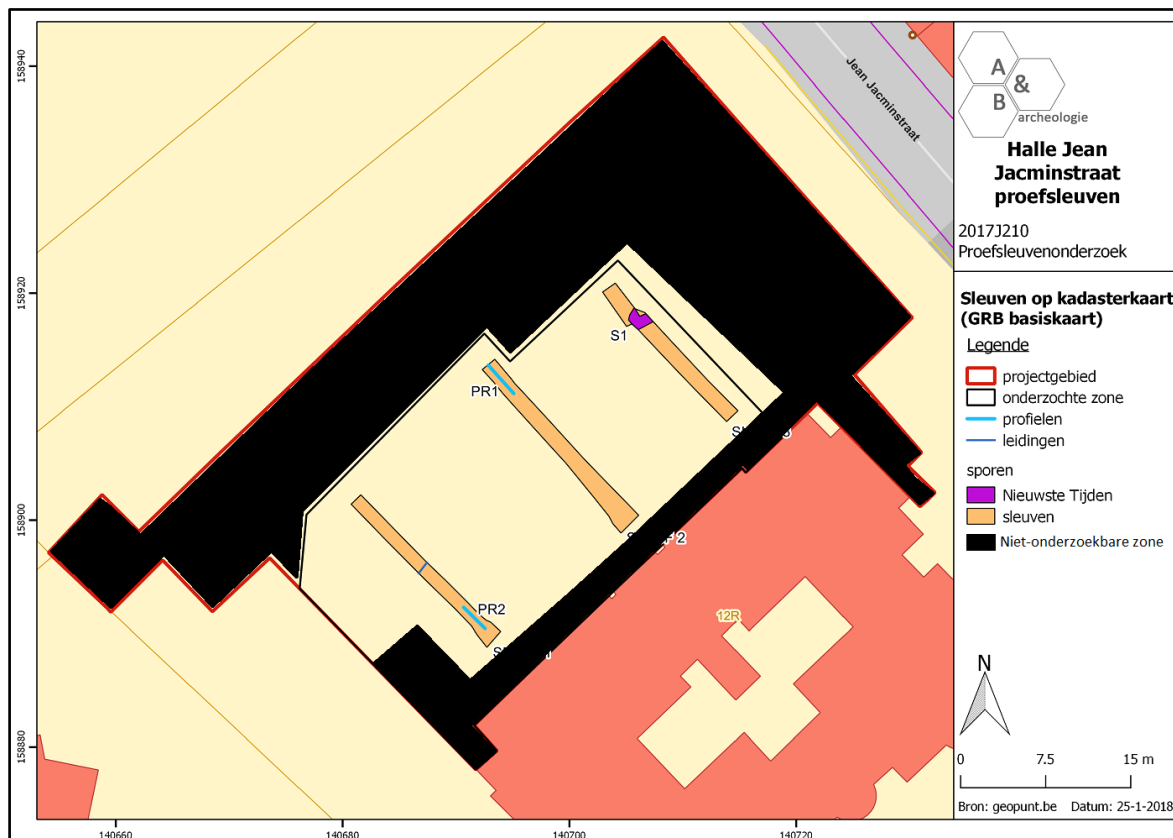
1.3.5. Selectie bronnen

De bekrachtigde archeologienota² van deze site werd als voornaamste bron aangewend.

² <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/4641>

Figuur 5 Sleuvenplan geprojecteerd op de kadasterkaart (bron: geopunt.be).

Figuur 6 Projectie van de sleuven op het kadaster met aanduiding van de niet onderzoekbare zone.

Figuur 7 Projectie van de sleuven op de orthofoto van 2016 met zicht op de bestaande wegenis (bron: geopunt.be).

Figuur 8 Overzichtsfoto tijdens de aanleg van de sleuven.

Figuur 9 Metaaldetectie van het maaiveldniveau en niveau -1 (onder graszoden).

Figuur 10 Metaaldetectie bij het verdiepen naar het archeologische vlak.

Figuur 11 Opmeting van de proefsleuven.

2. Assessment

2.1. Aardkundige opbouw

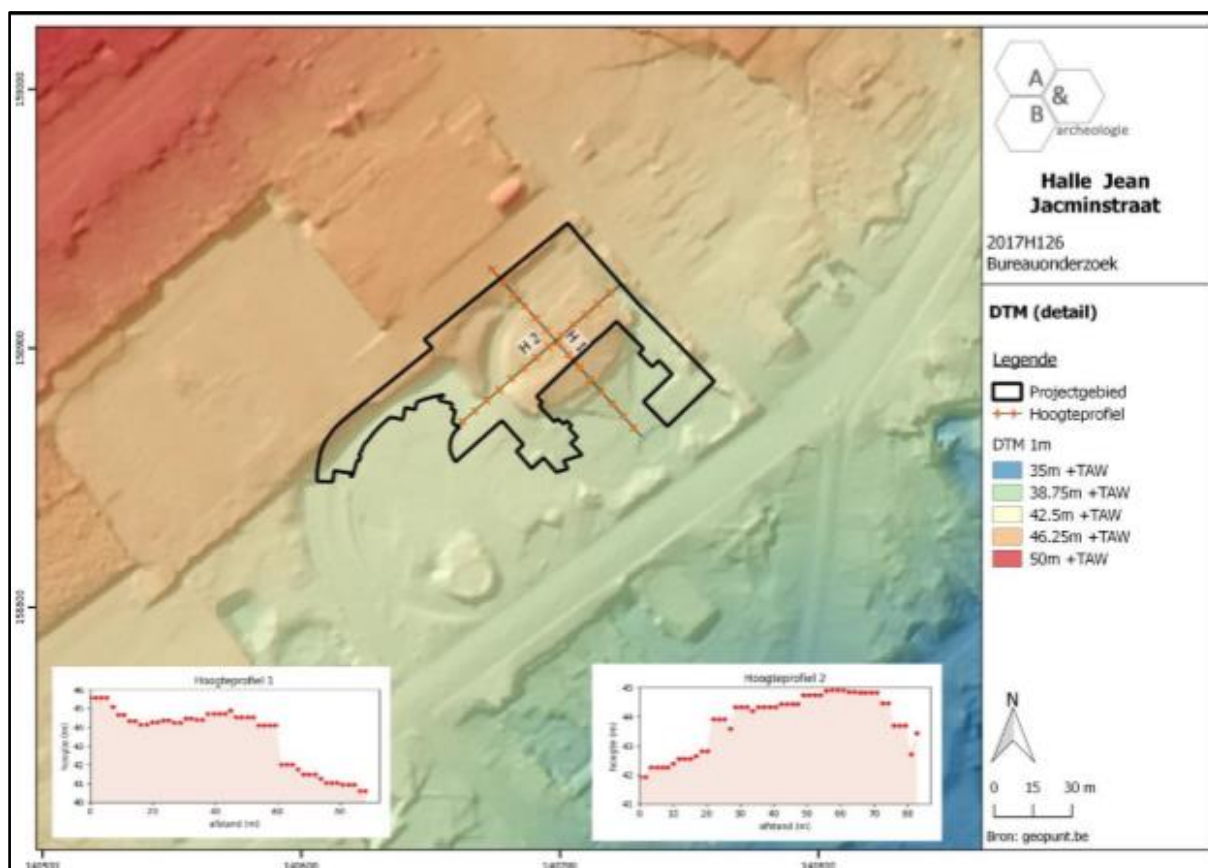
De aardkundige opbouw van het projectgebied werd op het terrein vastgesteld door het aanleggen van twee bodemprofielen: één in sleuf 1 (zuiden) en één in sleuf 2 (noorden).

De profielen volgen mee de topografische en bodemkundige gegevens van het terrein en liggen voldoende gespreid over het volledige terrein. Het plangebied is op de bodemkaart gekarteerd als OB-grond, dit zijn bebouwde zones. Soms wordt het bodemprofiel door het ingrijpen van de mens gewijzigd of vernietigd (kunstmatige gronden). De bodems in de bebouwde zone (OB) zijn daar een voorbeeld van. De oorspronkelijke bodem zal, gezien de ligging in de leemstreek en buiten de Zennevallei, een eerder droge leembodem zijn, al dan niet colluviaal.

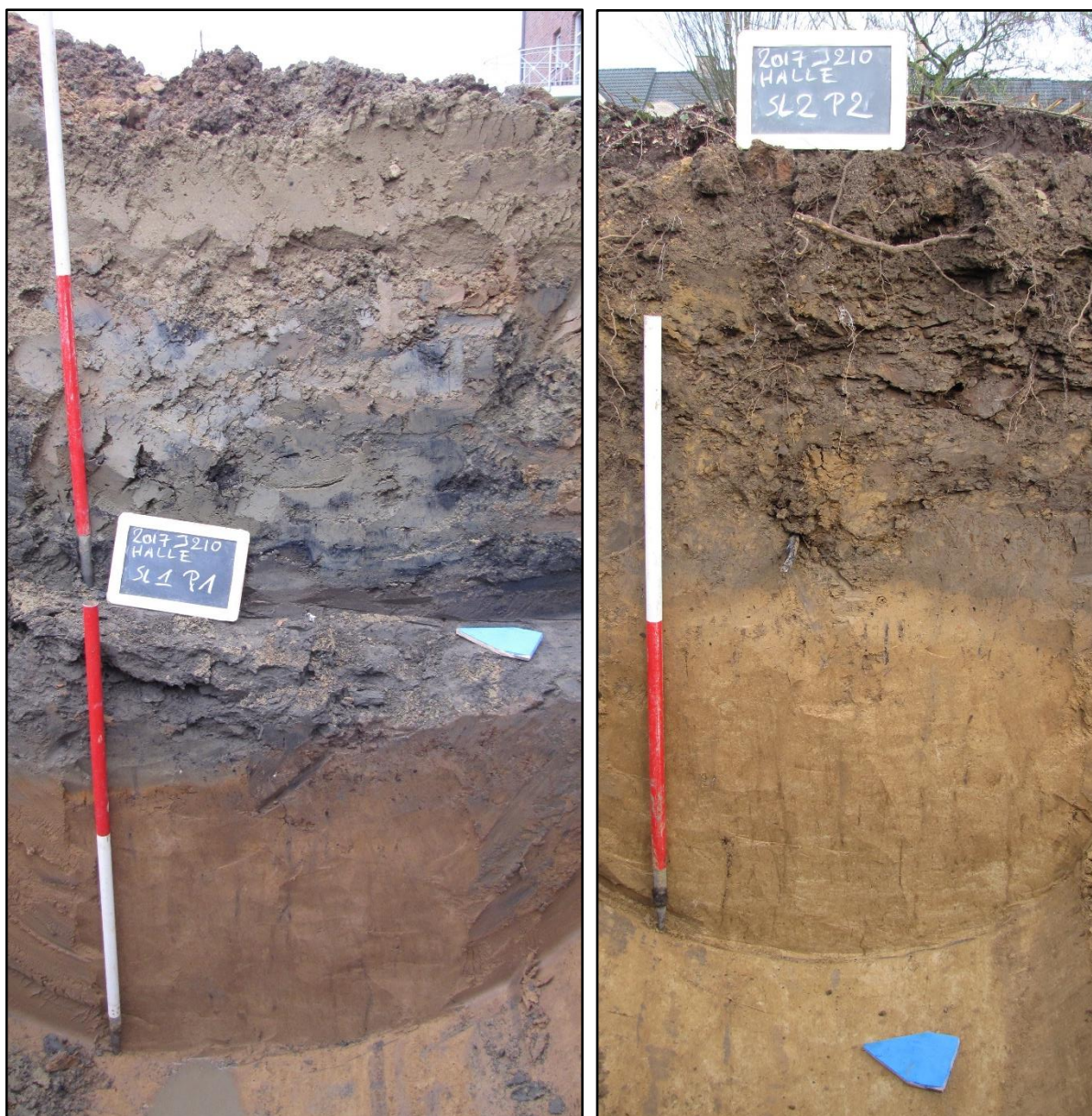
De bodemopbouw in het onderzoeksgebied kan algemeen als volgt beschreven worden: de vastgestelde horizontsequentie was algemeen ophogingspakket - A(p)1 – Colluvium – C.

In de profielen kon een aanzienlijke ophogingspakket vastgesteld worden. In het zuiden bedroeg dit ca. 150 tot 175cm, in het noorden nam dit af naar ca. 80cm. Het ophogingspakket dekte nog een deel van de originele bodemopbouw af, waarbij soms de oorspronkelijke teelaarde kon geattesteerd worden. In de meeste gevallen bleek deze echter vergraven. In het noorden was de teelaarde nagenoeg afwezig en lag het ophogingspakket meteen op het verbruinde colluviaal pakket. Dit colluvium had in het noorden en zuiden een dikte van ca. 40 tot 50cm. Onder het colluvium bevond zich de blekere lemige C-horizont. In het noorden bevond deze zich op ca. 140cm (+43,33m TAW) onder het huidige maaiveldniveau, in het zuiden op ca. 2m (+42,76m TAW). Het huidige terrein loopt nu op naar het zuiden toe omwille van de aanzienlijke ophogingen die uitgevoerd zijn. In het verleden was dit echter andersom en liep het terrein op naar het noorden toe.

De waarnemingen op het terrein tonen duidelijk aan dat het volledige plangebied valt onder een Abp-bodem, waarbij sprake is van een lichte colluviale afzetting. Daarnaast vertoont de bodemopbouw een zeer sterke antropogene invloed.

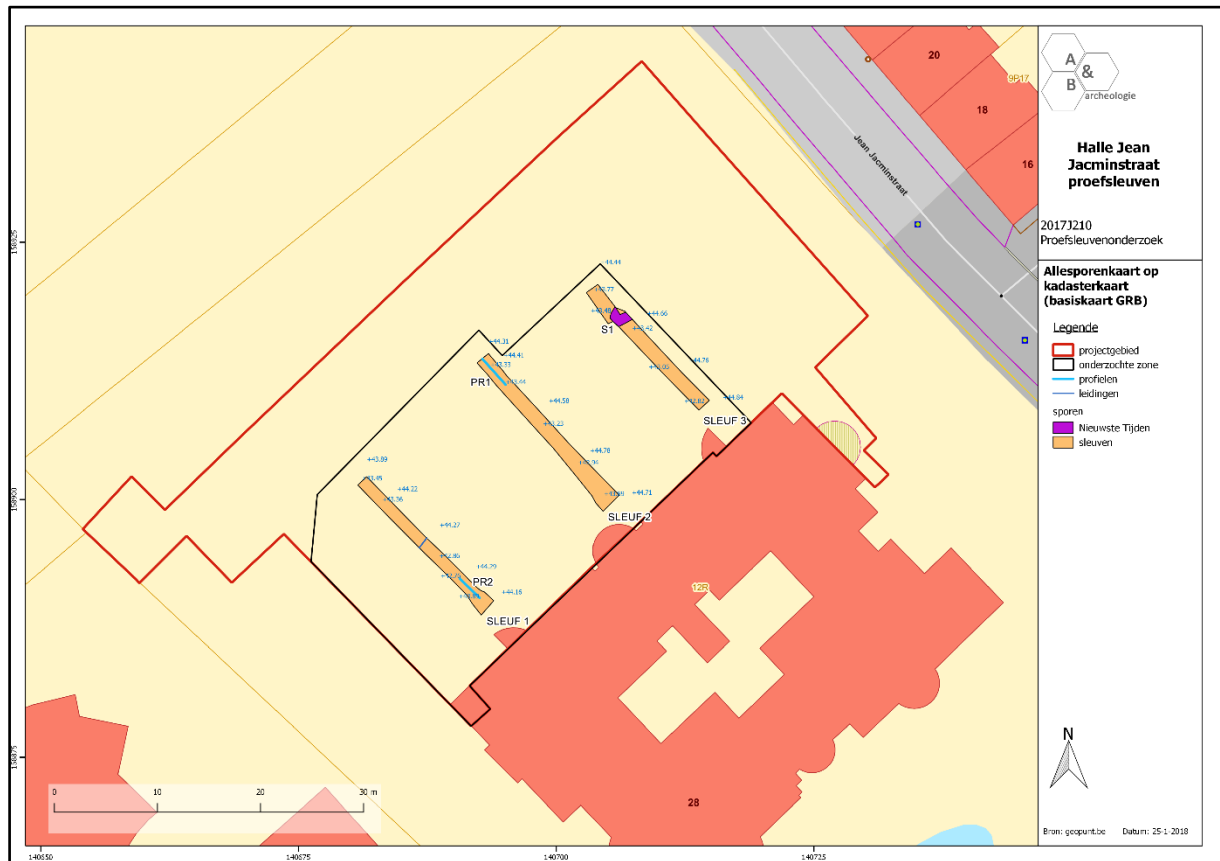
Figuur 12 Digitaal Hoogtemodel van het plangebied met sterk niveauverschillen op korte afstand door een menselijke impact – ophogingen/vergravingen/aanleg OCMW (Figuur overgenomen van de bureaustudie).

Figuur 13 Profiel 1 in sleuf 1 (zuiden) en profiel 2 in sleuf 2 (noorden).

2.2. Assessment sporen

Bij het proefsleuvenonderzoek werd één spoornummer uitgedeeld aan een recente kuil in het noordelijke deel van sleuf3. Het spoor is weinig relevant en werd louter opgetekend.

Figuur 14 Allesporenkaart geprojecteerd op het huidige kadaster (bron: geopunt.be).

Figuur 15 Zicht op sleuf 3 met centraal de recente verstoring (S1).

Figuur 16 Zicht op sleuf 2.

2.3. Assessment vondsten

Wel werden tijdens het metaaldetectie-onderzoek vijf metaalvondsten aangetroffen die opgemeten werden als puntlocaties. Deze bevonden zich op het huidige maaiveldniveau of net onder de graszoden (niveau -1). Bij het verdiepen naar het archeologisch vlak werden geen sporen of vondsten aangetroffen. Het gros van de aangetroffen metaalvondsten betrof echter recent afval waaronder fragmenten van blikjes en zilverpapier.

De aangetroffen metaalvondsten bevinden zich echter allemaal in het opgebrachte ophogingspakket en zijn bijgevolg geen concrete aanwijzing voor het nabijgelegen kamp.

De vondsten bestaan uit twee loden pistoletkogels (inv. 1 en 5), waarbij één nog sporen vertoont van de gietnaad. pistoletkogel PV 1 weegt ca. 8,81g en meet 12mm in diameter. Pistoletkogel PV 5 weegt ca. 12,30g en meet ca. 13mm. De loden kogels kunnen ruim gedateerd worden tussen de 17de en midden 19de eeuw. Inventaris 2 betreft een koperen 2cent van Leopold I of II van België uit de 19de of vroege 20ste eeuw. Inventaris 3 betreft een loden brok zonder enige vorm van markeringen. De functie is niet duidelijk. Als laatste werd een Britse jerrycandop uit de Eerste of Tweede Wereldoorlog teruggevonden (inventaris 4).

De vondstenlijst kan geraadpleegd worden in bijlage.

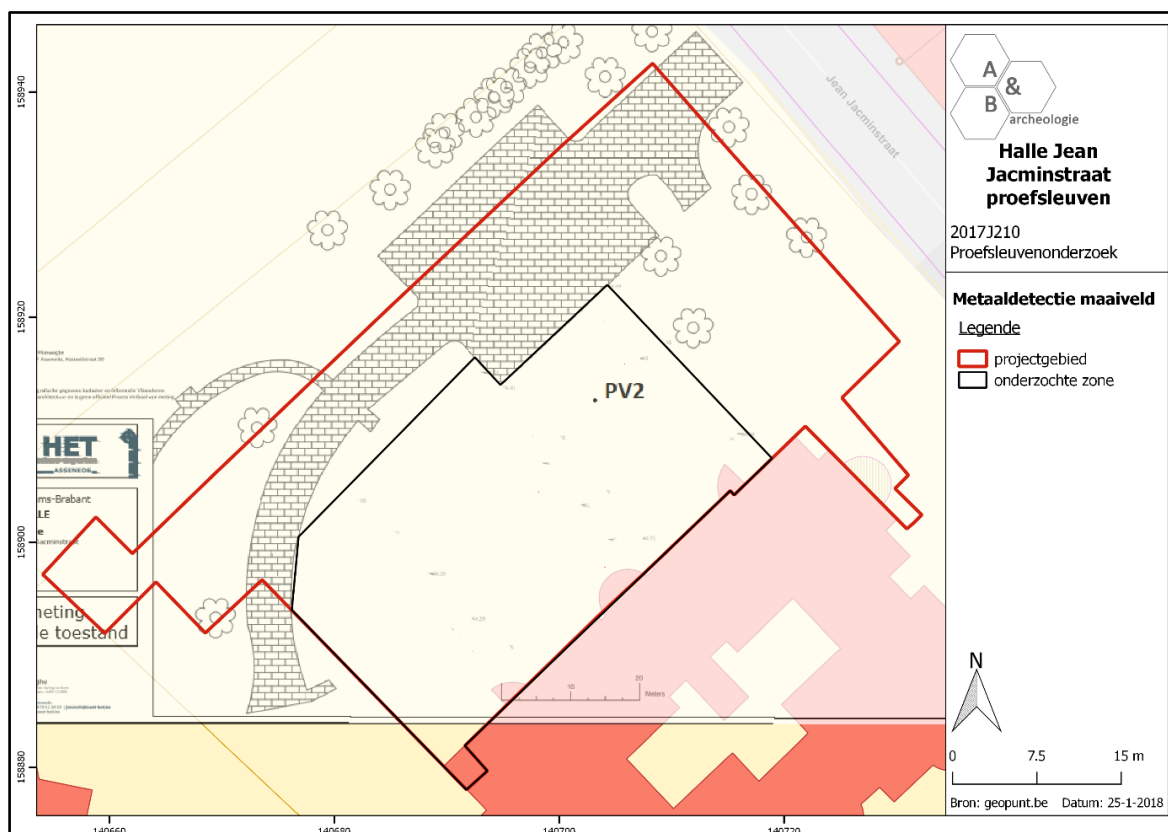
Figuur 17 Pistoletkogels (links PV5 en rechts PV1) aangetroffen met de metaaldetector.

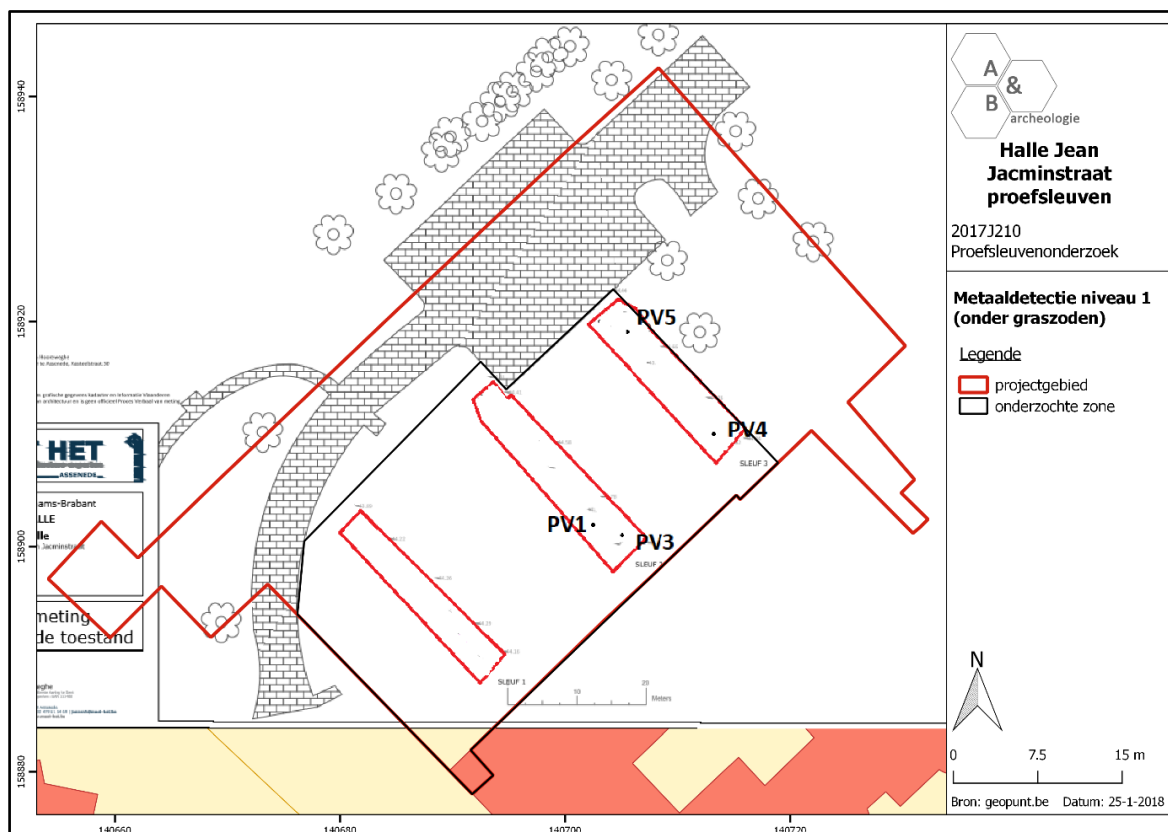
Figuur 18 Inventaris 2: koperen 2 cent van België.

Figuur 19 Inventaris 4: Britse jerrycandop.

Figuur 20 Metaalvondst PV2 op het maaiveldniveau.

Figuur 21 Metaalvondsten PV1, PV3, PV4 en PV5 op het niveau -1 (onder graszoden). De onderzochte stroken op niveau -1 worden in rood aangegeven.

Figuur 22 Zicht op het niveau -1 (onder graszoden) ter hoogte van sleuf 2.

2.4. Assessment stalen

Niet van toepassing, er werden geen stalen genomen tijdens het vooronderzoek. Er werden geen relevante sporen aangetroffen die zich leenden tot het nemen van grondstalen voor een verder natuurwetenschappelijk onderzoek.

2.5. Assessment conservatie

Niet van toepassing, er werden geen vondsten aangetroffen die zich leenden tot een verdere conservatie.

2.6. Datering, interpretatie en confrontatie met voorgaande onderzoeksfases

In het plangebied werden geen relevante archeologische sporen aangetroffen. De antropogene invloed is vrij groot te noemen op het plangebied waarbij het terrein aanzienlijk opgehoogd werd, waarbij ook delen van de oorspronkelijke bodemopbouw werden vergraven. De werken zullen wellicht te maken hebben met de aanleg van de wegenis, het bestaande OCMW en nutsvoorzieningen in het begin van de jaren 2000.

Het metaaldetectie-onderzoek bracht vijf metaalvondsten aan het licht die als puntlocaties opgemeten werden. Het metaaldetectie-onderzoek werd uitgevoerd op het maaiveldniveau, op niveau -1 onder de graszoden en tijdens het stelselmatig verdiepen van de sleuven. Enkel op het maaiveldniveau en het niveau -1 werden vondsten teruggevonden. De vondsten bestaan uit twee loden pistoletkogels uit de 17de tot midden 19de eeuw, een Belgische munt, een Britse jerrycandop uit de Eerste of Tweede Wereldoorlog en een loden brokstuk. De twee pistoletkogels konden mogelijk in verband gebracht worden met de troepenmacht die hier gelegerd was in 1691. Echter door de positie van de vondsten in het ophogingspakket is hun archeologische relevantie nihil.

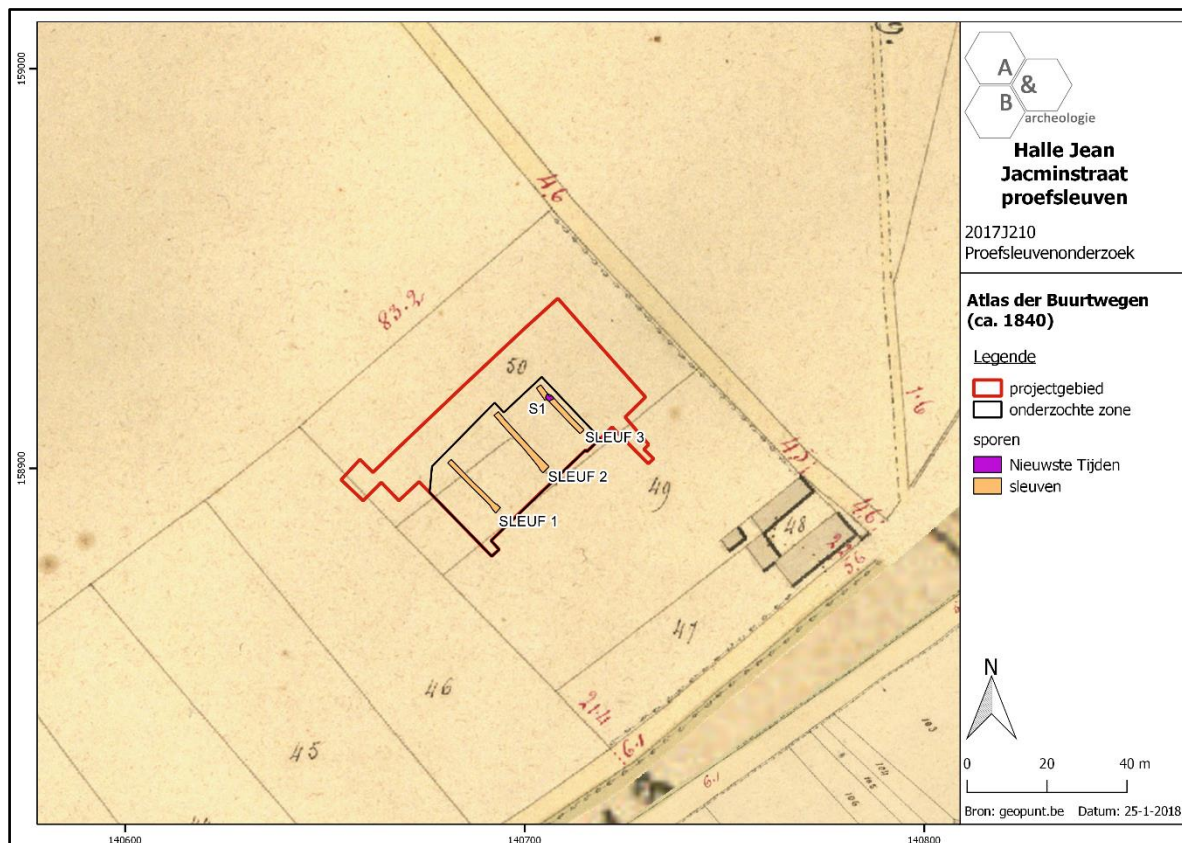
De regio rond het plangebied is archeologisch ongekend gebied. De ligging nabij een eeuwenoud weggennet, de rijke geschiedenis van de nabijgelegen stad Halle, de vele belegeringen van deze stad en in het bijzonder de troepenmacht die in 1691 ten noorden van Halle was gelegerd, betekenen echter dat deze regio sinds lang al werd gefrequentieerd. Deze menselijke aanwezigheid heeft mogelijk archeologische sporen nagelaten in de bodem; dat deze tot op heden niet zijn aange troffen heeft te maken met het ontbreken aan systematisch gravend archeologisch onderzoek, en wil niet zeggen dat deze regio archeologisch 'leeg' is.

Deze gegevens tonen aan dat het projectgebied een zekere archeologische verwachting had. De droge leemgronden zijn aantrekkelijk voor het verbouwen van gewassen, en de nabijheid van de Zenne kan een aantrekkingspool geweest zijn voor menselijke aanwezigheid in het verleden. De militaire campagnes in 1691 hebben mogelijk ook sporen en vondsten achtergelaten in de bodem van het projectgebied.

Ondanks het archeologisch potentieel is duidelijk geworden dat geen archeologische site aanwezig is binnen de grenzen van het plangebied. Ook konden geen relevante sporen of vondsten teruggevonden worden die te maken hebben met de belegeringen in 1691. Het terrein is enerzijds sterk onderhevig geweest aan werkzaamheden en verstoringen en anderzijds werden geen sporen aangetroffen.

Figuur 23 Projectie van het sleuvenplan op de Ferrariskaart (bron: geopunt.be).

Figuur 24 Projectie van de sleuven op de Atlas der Buurtwegen van ca. 1840 (bron: geopunt.be).

Figuur 25 Opstelling van het Franse leger ten zuidwesten en ten noorden van Halle, in mei-juni 1691. Uittreksel uit de kaarten van de Beaurain (bron: plan overgenomen uit <http://www.hallensia.be/blog/wp-content/uploads/2015/07/Hallensia-Plus-002.pdf>).

2.7. Synthese

2.7.1. Archeologisch verwachtingspatroon

Voor het plangebied was het verwachtingspatroon eerder ongekend, vooral door het ontbreken aan gedegen archeologisch onderzoek in de omgeving. Echter gezien de ligging van het plangebied kon wel een zekere archeologische verwachting vooropgesteld worden. Daarnaast konden sporen en/of vondsten van de belegering van Halle in 1691 verwacht worden.

Het onderzoek heeft echter aangetoond dat het plangebied sterk onderhevig is geweest aan ophogingen en vergravingen. Sporen werden niet aangetroffen, met uitzondering van een recente kuil. Het vondstmateriaal aangetroffen met de metaaldetector bevond zich in het ophogingspakket en vertelt niets over het plangebied zelf.

Verder archeologisch onderzoek van het plangebied wordt niet geadviseerd, gezien de afwezigheid van relevante archeologische sporen en vondsten. Een verder archeologisch onderzoek zal niet resulteren in nuttige kenniswinst.

2.7.2. Beantwoording onderzoeksvragen

- Zijn er archeologische sporen aanwezig? Welke spoorcategorieën komen voor?

Er werden met uitzondering van een recente kuil geen sporen aangetroffen.

- Wat is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?

De bodemopbouw vertoont een sterke antropogene invloed met vergravingen en ophogingen die te maken hebben met het optrekken van het bestaande OCMW, de wegen en nutsvoorzieningen. De C-horizont bleek in de meeste gevallen goed bewaard, maar sporen werden hierin niet aangetroffen.

- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren en behoren ze tot één of meerdere periodes?

Niet van toepassing.

- Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten of aanwijzingen voor andere functionele eigenschappen?

Niet van toepassing.

- Wat is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?

In het plangebied is vooral de menselijke impact groot waarbij het huidige en voormalige landschap sterk gewijzigd werd, getuige hiervan zijn de ophogingen en vergravingen.

- Kan een archeologische site uitgesloten worden?

Er bevindt zich met zekerheid geen archeologische site binnen de grenzen van het plangebied.

- Wat is de graad van verstoring binnen het plangebied?

De menselijk impact op de bodem is hoog te noemen. Er vonden ophogingen en vergravingen plaats die te maken hebben met de huidige bewoning (OCMW, wegenis en nutsvoorzieningen). De C-horizont was in de meeste gevallen goed bewaard maar herbergde geen sporen.

- Zijn er vondsten en/of sporen te linken aan de belegering van Halle in 1691?

Bij het metaaldetectie-onderzoek werden twee pistoletkogels teruggevonden die ruim gedateerd kunnen worden tussen de 17de en midden 19de eeuw. De loden kogels werden echter teruggevonden in het ophogingspakket en kunnen bijgevolg niet gekoppeld worden aan de belegering.

3. Samenvatting

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning te Halle Jean Jacminstraat, waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen 3000m² of meer bedraagt en de bodemingreep 1000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog. De archeologienota³ bestond enkel uit een bureauonderzoek, in het programma van maatregelen was opgenomen dat er een proefsleuvenonderzoek diende uitgevoerd te worden in uitgesteld traject.

Het totale plangebied was 2025m² groot zoals aangegeven in de opgemaakte bureaustudie. Hiervan bleek ca. 1050m² onderzoekbaar te zijn omwille van veiligheidsredenen (bufferzone bestaand OCMW), een waterciterne en de wegenis. In totaal werd 135m² (12,8%) onderzocht door middel van proefsleuven. Daarnaast werd 100% van het maaiveldniveau, 25,7% van het niveau -1 (onder graszoden) en 12,8% tot op het niveau van de C-horizont onderzocht door een metaaldetector. De vooropgestelde dekkingsgraad van 12,5% zoals opgenomen in de Code van Goede Praktijk werd hiermee ruim behaald. De proefsleuven en het metaaldetectie-onderzoek bleek ruim voldoende om een inschatting te maken van het archeologisch potentieel, dat in dit geval negatief bleek te zijn.

Voor het plangebied was het verwachtingspatroon eerder ongekend, vooral door het ontbreken aan gedegen archeologisch onderzoek in de omgeving. Echter gezien de ligging van het plangebied kon wel een zekere archeologische verwachting vooropgesteld worden. Daarnaast konden sporen en/of vondsten van de belegering van Halle in 1691 verwacht worden.

Het onderzoek heeft echter aangetoond dat het plangebied sterk onderhevig is geweest aan ophogingen en vergravingen. Sporen werden niet aangetroffen, met uitzondering van een recente kuil. Het vondstmateriaal aangetroffen met de metaaldetector bevond zich in het ophogingspakket en vertelt niets over het plangebied zelf.

Verder archeologisch onderzoek van het plangebied wordt niet geadviseerd, gezien de afwezigheid van relevante archeologische sporen en vondsten. Een verder archeologisch onderzoek zal niet resulteren in nuttige kenniswinst.

³ <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/4641>

4. Bibliografie

- <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/4641>
- www.geopunt.be

5. Bijlages

- Referentieprofiel

Projectcode		2017J210			Coördinaten	X 140693; Y 158890	
Type onderzoek		Proefsleuven					
Profielnummer		PR1			Hoogte	+44,16m TAW	
Oriëntatie		NW-ZO			Grondwater	niet bereikt	
Datum		22/1/2018			Classificatie	Abp en OB	
Weer		Droog, zonnig				Droge leembodem zonder profiel en bebouwde zone	
Beschrijving		Maarten Bracke			Fotonr	25	
Landgebruik		Bebouwde zone			Plan nr	Zie allesporenkaart	
Vegetatie		Tuin					
Horizont		Diepte (cm)		Methode beschrijving	Ondergrens		
nr	Benaming	begin	eind		bereikt	duidelijkheid	regelmatigheid
H1	Gras	0	10	Droog	Ja	Duidelijk	Recht
H2	Ophoging1	10	35	Droog	Ja	Duidelijk	Recht
H3	Ophoging2	35	85	Droog	Ja	Duidelijk	Recht
H4	Vergraving/A(p)	85	135	Droog	Ja	Duidelijk	Vrij recht
H5	Coll.	135	185	Droog	Ja	Vaag	Vrij recht
H6	C	185		Droog	Ja		
Kleur (visueel)		Vochtigheid		Textuur		Andere fenomenen/opmerkingen	
				symbool	beschrijving		
Bruingrijs		Droog		A	Leem	/	
Beige		Droog		A	Leem	/	
Groen/blauw		Droog		A	Leem	/	
Grijs/blauw		Matig droog		A	Leem	/	
Bruin		Matig		A	Leem	/	
Lichtbruin		Matig nat		A	Leem	/	

Figuur 26 Zicht op profiel 1 (zuiden – sleuf 1) met aanduiding van de stratigrafische eenheden.

• Figurenlijst

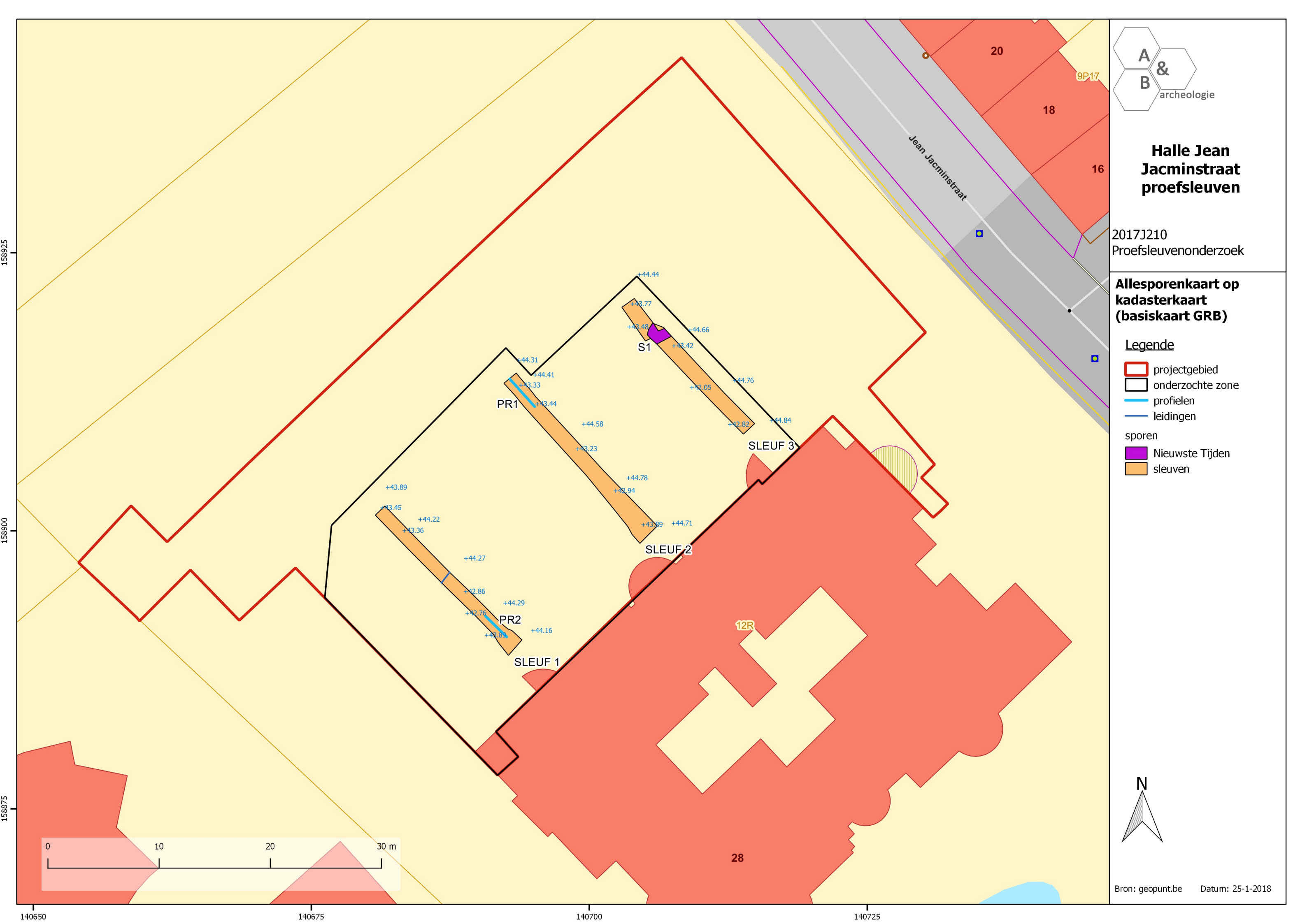
Figuur 1 Zicht op het plangebied vanuit het noordoosten.	5
Figuur 2 Bufferzone langsheen het bestaande OCMW en de paalfunderingen.	5
Figuur 3 zicht op de nog in gebruik zijnde waterdijke in het zuidwesten.	6
Figuur 4 Zicht op de bestaande op- en afrit voor het OCMW die beduidend dieper gelegen is.	6
Figuur 5 Sleuvenplan geprojecteerd op de kadasterkaart (bron: geopunt.be).....	9
Figuur 6 Projectie van de sleuven op het kadaster met aanduiding van de niet onderzoekbare zone. .	9
Figuur 7 Projectie van de sleuven op de orthofoto van 2016 met zicht op de bestaande wegenis (bron: geopunt.be).....	10
Figuur 8 Overzichtsfoto tijdens de aanleg van de sleuven.	10
Figuur 9 Metaaldetectie van het maaiveldniveau en niveau -1 (onder graszoden).....	11
Figuur 10 Metaaldetectie bij het verdiepen naar het archeologische vlak.	11
Figuur 11 Opmeting van de proefsleuven.	12
Figuur 12 Digitaal Hoogtemodel van het plangebied met sterk niveauverschillen op korte afstand door een menselijke impact – ophogingen/vergravingen/aanleg OCMW (Figuur overgenomen van de bureaustudie).	14
Figuur 13 Profiel 1 in sleuf 1 (zuiden) en profiel 2 in sleuf 2 (noorden).....	15
Figuur 14 Allesporenkaart geprojecteerd op het huidige kadaster (bron: geopunt.be).....	16
Figuur 15 Zicht op sleuf 3 met centraal de recente verstoring (S1).....	17
Figuur 16 Zicht op sleuf 2.....	17
Figuur 17 Pistoletkogels (links PV5 en rechts PV1) aangetroffen met de metaaldetector.	18
Figuur 18 Inventaris 2: koperen 2 cent van België.....	19
Figuur 19 Inventaris 4: Britse jerrycandop.....	19
Figuur 20 Metaalvondst PV2 op het maaiveldniveau.	20
Figuur 21 Metaalvondsten PV1, PV3, PV4 en PV5 op het niveau -1 (onder graszoden). De onderzochte stroken op niveau -1 worden in rood aangegeven.....	20
Figuur 22 Zicht op het niveau -1 (onder graszoden) ter hoogte van sleuf 2.....	21
Figuur 23 Projectie van het sleuvenplan op de Ferrariskaart (bron: geopunt.be).	25
Figuur 24 Projectie van de sleuven op de Atlas der Buurtwegen van ca. 1840 (bron: geopunt.be).	25
Figuur 25 Opstelling van het Franse leger ten zuidwesten en ten noorden van Halle, in mei-juni 1691. Uittreksel uit de kaarten van de Beaurain (bron: plan overgenomen uit http://www.hallensia.be/blog/wp-content/uploads/2015/07/Hallensia-Plus-002.pdf).....	26
Figuur 26 Zicht op profiel 1 (zuiden – sleuf 1) met aanduiding van de stratigrafische eenheden.	32

- Fotolijst proefsleuvenonderzoek 2017J210

Fotonr	Type	Spoornr/Profielnr	Werkput/Sleuf	Vlak	Datum	Vondstnr
1	profiel	1	1	1	22/1/2018	/
2	Overzicht	/	1	1	22/1/2018	/
3	Overzicht	/	1	1	22/1/2018	/
4	Overzicht	/	1	1	22/1/2018	/
5	Overzicht	/	1	1	22/1/2018	/
6	overzicht	/	1	1	22/1/2018	/
7	overzicht	/	2	Niveau -1	22/1/2018	/
8	overzicht	/	3	Niveau -1	22/1/2018	/
9	overzicht	/	2	1	22/1/2018	/
10	overzicht	/	2	1	22/1/2018	/
11	overzicht	/	2	1	22/1/2018	/
12	profiel	2	2	1	22/1/2018	/
13	profiel	2	2	1	22/1/2018	/
14	overzicht	/	3	1	22/1/2018	/
15	overzicht	/	3	1	22/1/2018	/
16	Overzicht en spoor	1	3	1	22/1/2018	/

- Plannenlijst proefsleuvenonderzoek 2017J210

Plannummer	Type	Onderwerp	Schaal	Digitaal	Datum
1	Sleuvenplan	Allesporenkaart op kadaster	Onbepaald	X	25/1/2018

Sporenlijst

2017J210 Proefsleuvenonderzoek

[illegible]

Vondstenlijst

2017J21			Proefsleuvenonderzoek														
Vondstnr	Spoornr	Laagnr	Kwadrant/Co upedeel	Werkput/ Sleuf	Vlak	Verzamelwijze	Datum	Maaswijdte	xyz	Categorie	Datering	Aantal	Gewicht (g)	Diameter	Fotonr	Coupe- tekening	Vondst- tekening
1	PV 1	/	/	2	niveau -1	metaaldetectie	22/01/2018	/	/	metaal: pistoletkogel	17e-midden 19e E	1	8,81	12mm	17	/	/
2	PV 2	/	/	/	MV	metaaldetectie	22/01/2018	/	/	metaal: munt, 2 cent, België, Leopold I of II	1830-1909	1	5	20mm	18	/	/
3	PV 3	/	/	2	niveau -1	metaaldetectie	22/01/2018	/	/	metaal: loden brok	PME of recent	1	<25	/	/	/	/
4	PV 4	/	/	3	niveau -1	metaaldetectie	22/01/2018	/	/	metaal: jerrycandop, Brits	WOI of WOII	1	<50	/	19	/	/
5	PV 5	/	/	3	niveau -1	metaaldetectie	22/01/2018	/	/	metaal: pistoletkogel	17e-midden 19e E	1	12,3	13mm	17	/	/